

Виселення автоматично продовжується, якщо є звернення до суду про отримання заборонного наказу до моменту прийняття рішення (48 год.). Заборонний наказ може продовжити виселення до 6 місяців і, залежно від наслідків домашнього насильства, суд може прийняти рішення продовжити цей термін ще 6 місяців.

За порушення встановлених обмежень передбачена кримінальна відповідальність. Так, відповідно до § 215а Кримінального кодексу Чехії: "До кожного, хто завдає шкоди іншій особі, з якою разом проживає в одному житловому приміщенні, передбачаються санкції у вигляді позбавлення волі на строк до трьох років". Дана санкція статті діє за умови, якщо винуватий не усвідомить характер своїх протиправних дій і буде продовжувати проявляти насильство щодо члена родини, з яким проживає в одному житловому приміщенні, та якщо до нього вже застосовувалася санкція статті, яка передбачає тимчасове виселення з житлового приміщення [2].

З прийняттям вищезгаданої поправки ризику процесуальних правопорушень з боку поліцейських зменшилися, і це надало можливість їм зосередити свої зусилля на правильному визначенні кваліфікаційних ознак сімейного насильства.

1. Жіночий консорціум України / Інформаційно-політичний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://wcu-network.org.ua/ua/possessing-equal-rights/news/U_Chexi_vd_domashnogo_nasilstva_xhoroku_strazhdajut_ponad_400_tisjach_z.

2. Zákon České národní rady z dne 8. ledna 2009 Trestní zákoník [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-40-2009-sb-trestni-zakonik/uplne/>.

3. Про поліцію Чеської республіки : Закон Чеської республіки від 17 липня 2008 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/cheh_2.pdf.

4. Про проступки : Закон Чеської республіки № 200/1990 Sb від 17 квітня 1990 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pravo.org.ua/files/zarub_zakon/Ceh_1990.pdf

5. Про запобігання домашньому насильству : Закон Чехії від 14.03.2006 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.domacinasili.cz/pravni-uprava/zakon-na-ochranu-pred-domacim-nasilim/>.

Гаркуша Аліна Григорівна,
старший викладач кафедри кримінального процесу
факультету № 3 Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ;

Чернявський Роман Ігорович,
курсант 4 курсу факультету № 3
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ

В Україні триває реформування системи МВС з метою протидії злочинності, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, забезпечення публічної безпеки і порядку. Одним з таких шляхів є прийняття Верховною Радою України Закону України «Про Національну поліцію», який визначає загальні засади функціонування майбутніх поліцейських підрозділів та їх окремих посадових осіб.

Однією з новел у діяльності Національної поліції України є запровадження превентивних поліцейських заходів, а саме поліцейське піклування, про що зазначено у ст. 41 Закону України «Про Національну поліцію». Відповідно до цієї норми поліцейське піклування застосовується до таких категорії осіб:

- 1) неповнолітньої особи віком до 16 років, яка залишилася без догляду;
- 2) особи, яка підозрюється у втечі з психіатричного закладу чи спеціалізованого лікувального закладу, де вона утримувалася на підставі судового рішення;
- 3) особи, яка має ознаки вираженого психічного розладу і створює реальну небезпеку оточуючим або собі;
- 4) особи, яка перебуває у публічному місці і внаслідок сп'яніння втратила здатність самостійно пересуватися чи створює реальну небезпеку оточуючим або собі [1, ст. 41].

На наш погляд, неповнолітні особи є найбільш незахищеними із тих осіб, щодо яких може встановлюватися поліцейське піклування, оскільки права та свободи дитини є однією із найбільших соціальних цінностей будь-якої держави світу. На міжнародному рівні закріплено обов'язок кожної держави забезпечити дитині захист і піклування, вживання всіх необхідних законодавчих, адміністративних, соціальних і просвітніх заходів з метою захисту дитини від усіх форм фізичного та психологічного насильства [2].

Наслідком поліцейського піклування щодо неповнолітніх осіб, в якому суб'єктом виконання є поліцейський, є передання їх батькам або усиновите-

лям, опікунам, піклувальникам, органам опіки та піклування [1, ст. 41].

Про застосування до неповнолітньої особи віком до 16 років такого превентивного заходу, як поліцейське піклування, поліцейський зобов'язаний негайно повідомити батьків або усиновителів, опікунів, піклувальників про місце перебування неповнолітньої особи. Також поліцейський має повідомити за допомогою технічних засобів відповідального поліцейського в підрозділі поліції [1, ст. 41]. На даному етапі реформи йде зміна структури поліції, тому ще не встановлено відповідного підрозділу із захисту прав та свобод дитини. Так, у Законі України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» вказано, що здійснення соціального захисту дітей і профілактика серед них правопорушень покладено на уповноважені підрозділи органів Національної поліції [3]. На нашу думку, це має бути компетентна особа, яка має досвід у спілкуванні з дітьми, ще краще – щоб особа мала педагогічну освіту, а також досвід роботи у правоохоронних органах за напрямком забезпечення прав і свобод дитини.

Застосувавши поліцейське піклування, поліцейський повинен скласти протокол та надати особі на підпис, але за неповнолітню особу, яка не досягла 16 років, підпис ставлять її батьки або усиновителі, опікуни, піклувальники, органи опіки та піклування.

Застосування превентивного заходу «поліцейське піклування» щодо неповнолітньої особи до 16 років передбачає обов'язок поліцейського роз'яснити право отримувати медичну допомогу, давати пояснення та негайно повідомити батьків та інших осіб, які відповідають за них, про місце її перебування.

Поліцейський повинен пам'ятати, що для неповнолітньої особи віком менше 10 років такі роз'яснення будуть малозрозумілими, тому завданням поліцейського є забезпечити дотримання прав і свобод такої особи шляхом застосування психологічних прийомів у спілкуванні з дитиною, виявленні її потреб та їх задоволенні, а у разі необхідності – викликати психолога, щоб той зміг знайти підходи до неї та налаштувати її на контакт. Поліцейський у своїх діях щодо неповнолітньої особи має виявляти турботу про її інтереси і забезпечити всі гарантовані законом права та свободи. Тоді, на наш погляд, ефективність застосування поліцейського піклування буде найвищою.

Поліцейський при застосуванні поліцейського піклування щодо неповнолітньої особи, яка не досягла 16 років, має використовувати сукупність заходів медичної, правової, психологічної, побутової, матеріальної допомоги, адже їх комплексна реалізація забезпечить ефективність досягнення мети такого піклування.

Підсумовуючи, слід звернути увагу на те, що превентивний захід – поліцейське піклування щодо неповнолітніх особи до 16 років – застосовується виключно поліцейським та для ефективності повинно включати ряд заходів медичного, правового, психологічного, побутового, матеріального характеру з метою забезпечення прав, свобод та інтересів.

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VII // Голос України. – 2015 – № 141-142.
2. Конвенція про права дитини від 20.11.1989 // Зібрання чинних міжнародних договорів України. – 1990. – № 1.
3. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24.01.1995 № 20/95-ВР.

Черняк Наталія Петрівна,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ;

Комель Максим Юрійович,

курсант 4 курсу факультету № 3
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ У НОВИХ УМОВАХ ТРАНСФОР- МАЦІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Останнім часом відбувається реальне втілення національних реформ у життя, зокрема у сфері правоохоронної діяльності. Першим дійсним кроком у цьому процесі є прийняття Закону України «Про Національну поліцію» (далі – Закону про поліцію) [1]. Безпосередньо на практиці ця реформа запустила процес перетворення міліції на нову поліцію. У першу чергу це стосується нових патрульних поліцейських, а саме підготовки, навчання та неупередженого виконання службових обов'язків сучасними та перспективними правоохоронцями.

Слід зазначити, що професійне навчання поліцейських, згідно зі ст. 72 Закону про поліцію, складається з: первинної професійної підготовки; підготовки у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання; післядипломної освіти; службової підготовки.

Вважаємо за доцільне розглянути таку форму навчання, як первинна професійна підготовка. Нагадаємо, що хоча дану норму і передбачено у ст. 73 Закону про поліцію, але в ній не відображено конкретного строку та курсу навчання первинної професійної підготовки, а визначені тільки умови.

Зокрема, на практиці виявилось, що даної складової професійного навчання поліцейського недостатньо, адже тримісячних курсів стартової підготовки патрульних замало для стабільно відмінної роботи, що і відбувається зараз у ході практичної діяльності та виконання службових обов'язків нової